

denne, men paa visse den paa Spørgsmaalets eget Gebeet. Det vilde ikke være Svar paa det Spørgsmaal, som jeg har fremsat, om Nogen vilde sige: „Det er et Lovforslag, som er overordentlig vel meent; det er i en meget god Hensigt, at dette Lovforslag er kommet frem“; thi jeg troer, ialfsald officielt, paa alle Menneskers gode Hensigt; jeg gaaer videre, — jeg er endogsaa overbevist om, at Mange antage, at det vil være særdeles gavnligt, at man efterat have overveiet Forholdene, saaledes som de for Næbtikket finde Sted, er kommen til det Resultat, at der bør gjøres Noget. Det Nemmeste, der kan gjøres, er vistnok, at man for Communerne udskriver en saadan extraordinair Betsatning; det synes at ligge saa simpelt for, og jeg tvivler altsaa paa ingen Maade om den særdeles gode Hensigt, hvori det er fremkommet. Men det vilde ikke være noget Svar; det vilde ligesaa lidet være noget Svar, om man sagde: der er ingen Fare derved, der er ingen øieblikkelig Fare, der er ingen stor Fare, der er ingen synderlig Fare derved.“ Det vilde ikke være noget Svar; thi det seer jeg meget vel; det er jeg ligesaa fuldelig overbevist om som nogen Anden. Det er umuligt, at man under de Forhold i Danmark, der nu finde Sted, skulde i almindelige Spørgsmaal kunne lade sig lokke ind paa socialistiske Daarstaber, saasnart det med nogen Grad af Tydelighed kunde træde frem, hvilken Vej det er, man gaaer; thi det er altsor let at see, at den Klasse, der befinder sig i nogenlunde jevn, om ikke stor Velstand, og efter vore Forhold udøver den overveiende Indflydelse, derved snart vilde blive oplyst saaledes, at der ikke er nogen Grund til at tale om en saadan Fare. Det kan jeg altsaa ganske vist ogsaa see saa godt som nogen Anden. Men jeg tillader mig at troe, at Spørgsmaalet bliver lige fuldt staaende. Lad det være et Skridt, som er nok saa lidet, hvorom her er Spørgsmaal, lad det være et Skridt, der er nok saa ubetydeligt, saa er dog ligesuldt det Spørgsmaal tilbage, som det er et Skridt ind paa en forkeert Vej eller et Skridt ind paa en sund og rigtig Vej, og taler man da om sferntliggende Følger, da vilde det jo være ganske for-

gæves, om jeg her fremsatte det Spørgsmaal, hvad der i Tidens Lob vilde følge af et saadant, om end lidet, saa dog forkeert Skridt, thi intet nu levende Menneske kan besvare, hvad der saaledes kunde ligge i Fremtiden. Svaret vilde altsaa ikke ligge dert, at man talte om den gode Hensigt, — heller ikke dert, at man sagde, der var ingen Fare derved. Overhovedet kan det jo slet ikke være en Anbefaling for et Lovforslag, at man siger: det gjør ingen Skade, ingen stor Skade ialfsald. Det, der skulde anbefale et Lovforslag, var jo, at det gjorde Gavn. Det var da dette Spørgsmaal, jeg derefter vilde tillade mig at fremsætte: hvad Gavn gjør dette Lovforslag? Gjør det overhovedet nogen Nytte? Ja, man kunde jo sige: det er dog altid til Nytte for en fattig Mand, om han kan faae en lille Hjælp i Dyrtiden, om det ogsaa kun er $\frac{1}{2}$ Lønde Byg eller Sigt. Na ja; men dersom man tager een Lønde Byg fra ham og giver ham en halv, gjør man ham kun en lille Tjeneste. Det er værd at overveie, om man her gjør ham Nytte eller Skade. Man drøber Frivilligheden, man frister Mennesker ind paa at sige: ja, Lovgivningen har jo sagt, at Kommunen kan sørge derved og skal sørge derved, jeg befatter mig ikke lenger dermed. Og jeg befinder mig her i en Kreds af Mænd, vel bekendt med, hvad der foregaaer i Communerne, som have en rig Erfaring om, hvor overordentligt Meget der paa ethvert Sted, hvor der er noget Samfundsliv, som er den mindste Opmærksomhed værd, gjøres ad Frivillighedens Vej for at afhjælpe de Under, som i en saadan Dyrtid kunne fremkaldes. Jeg befinder mig altsaa i en Kreds af Mænd, for hvilke det maa være klart, hvilken ureguelig Skade man vilde gjøre, dersom man i dette Forhold drøbte Frivilligheden.

Formanden: Jeg tør ikke undlade den Bemærkning, at det Foredrag, som den ærede Landstingsmand nu holdt, egentlig hørte ind under den første Behandling af Sagen, og ikke kunde blive anbragt under en Paragraphbehandling af Lovforslaget. Forsaavidt den ærede Landstingsmands Foredrag maatte sigte til at foranledige, at Lovforslaget ikke nød